

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XI.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v soboto, dne 1. septembra 1928.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 104.

Prodaja soli in stališče slovenske trgovine.

Monopolska uprava prizadeva v poljni dobi naši trgovini udarec za udarcem. Njeno postopanje jasno kaže, da hoče v svojih rokah združiti v vseh fazah trgovino z monopolskimi predmeti. Ako si predočimo izmed teh samo one, ki spadajo k najvažnejšim življenjskim potrebščinam, to je sol in vžigalice, vidimo pri soli, da je monopolska uprava najprej odvezla sol veletrgovini in oddala veleprodajo soli v zakup. Pozneje je posegla še po maloprodaji in določila, da smejo sol prodajati po določenih cenah samo oni trgovci, ki si izposlušajo za prodajo posebno dovoljenje. Pri vžigalicah je monopolska uprava z visokimi monopolskimi taksami in uvoznimi prepovedmi najprej preprečila inozemsko konkurenco, potem pa ceno za nadrobno prodajo določila tako nizko, da je trgovec le težko mogel priti na svoj račun, kajti samo monopolska taksa je znašala dve tretjini cene, ena tretjina pa preostaja za kritje produkcije, produkcijskega in trgovskega dobička.

Preuredba prodaje soli in vžigalic je zadela v trgovskih krogih na energičen odpor. Stanovske organizacije in korporacije so izza uveljavljanja predmetne preuredbe v finančnem zakonu podvzele vse korake, da se prepreči očitno zapostavljanje in ignoriranje trgovskih interesov. S tem perečim vprašanjem se je pečala poleg skoro vseh gremijev trgovcev jako izčrpno tudi Zveza trgovskih gremijev, Zbornica za trgovino, obrt in industrijo pa je vprašanju državnih monopolov na zadnji plenarni seji posvetila dve točki dnevnega reda. Ob tej priliki je po poročilih o vprašanju državnih monopolov stavila predloge, kako naj se novelira zakon o državnih monopolih, po poročilu o vprašanju preskrbe Slovenije s soljo pa je vpoštevala želje svojih interesentov glede prodaje soli na drobno in na debelo.

Slovenske gospodarske korporacije in organizacije so torej ukrenile vse, da so merodajni krogi detaljno informirani o težnjah in potrebah slovenske trgovine glede monopolov sploh, specialno pa še glede soli. Stavile so za remediuro ponovno tudi konkretne predloge, ki na kratko povedano temelje v zahtevi, da se omeji državna monopolska pravica v noveliranem zakonu o državnih monopolih pri

predmetih vsakdanje življenjske potrebščine samo na uvoz in na produkcijo, ne pa tudi na prodajo, bodisi na debelo ali na drobno. Dokler se sedaj veljavna določila ne novelirajo, pa zahtevajo slovenski trgovci, da se monopolske cene na drobno določijo tako, da bodo v polni meri prišli na svoj račun, kajti pri sedanjih cenah specijelno pri soli večkrat ne krijejo niti režijskih stroškov.

Vse prošnje, vse predstavitve, vsa prizadevanja za enkrat naša odmeva. Slovenskih trgovcev se zbog tega polašča, lahko rečemo, upravljena nervoznost, ki išče duška v ostrih besedah in ne prizanaša niti stanovskim organizacijam in korporacijam, kakor da bi te ne storile v polni meri svoje dolžnosti. Nervoznost gre v posameznih slučajih celo tako daleč, da v splošnem gotovo nezadostno informirane osebe naravnost omalovažujejo akcije za izboljšanje sedanjega položaja.

V širših krogih našega trgovstva gotovo ni znano, s kakimi težavami je zvezana borba za trgovske interese, nasprotno interesi so tako v zakonodaji kakor v administraciji jako močni in vplivni. Treba je veliko samozatajevanja, energije, pa tudi potrpljenja, da se vsaj očite krivice popravi. Vsled tega je popolnoma izključeno, da bi se moglo preko noči doseči izpremembo sedanjega načina maloprodaje soli, ki bazira na finančnem zakonu 1928/1929. Zato smo prav radovedni, kaj bi ukrenili razni nezadovoljneži, ki si delajo upe, da bi bilo mogoče z eno sejo Zveze trgovskih gremijev doseči, da bo monopolska uprava preklicala na zakonu temelječo uredbo.

Prepričani smo, da očitki in kritike ne bodo ovirale naših organizacij, da ne bi nadaljevale svojih prizadevanj za varstvo trgovskih interesov pri prodaji soli. Strelji za hrbtom jih bodo morebiti ovirali v delu, gotovo pa jih ne bodo odvrnili od začrtane poti.

Naš list je od početka posvečal vprašanju preskrbe Slovenije s soljo vso pozornost. V številnih člankih je opozarjal interese na pretečo nevarnost in zagovarjal stališče slovenske trgovine. Ker je brezdvoma ravno v tej zadevi veliko pripomogel, da so odločujoči faktorji izčrpno informirani o težnjah slovenskih trgovcev, mu gre brez dvoma tudi pravica, da svari interese pred nervoznostjo, ki ne vodi do cilja.

Proti uredbi o odpiranju in zapiranju.

Protestni zbori proti novi uredbi.

Še nobena uredba ni naletela v praksi na take težave in na tak odpor kakor nova uredba o odpiranju in zapiranju obratovališč. Pismeni protesti stanovskih organizacij, predstavitve in vloge za spremembo preostrih določil niso zadostovale. Slabe posledice prisilnih in za naše gospodarske razmere in potrebe neuporabnih določil so postajale z dneva v dan bolj težke in trgovci in obrtniki čutijo danes neobhodno potrebo, da dajo svojemu nezadovoljstvu tudi glasnega duška. Sklicujejo se protestni zbori. Gremij trgovcev za mariborsko okolico ima jutri v Mariboru izredni občni zbor, na katerem bo protestiral proti novi uredbi in Zveza obrtnih združenj v Ljubljani sklicuje za ponedeljek veliko protestno zborovanje, katerega se bodo udeležili zastopniki obrtniških organizacij iz cele ljubljanske oblasti.

Če je sploh kdo drugi, je prav gotovo pred vsemi zahteval ureditev odpiralnega in zapiralnega časa slovenski gospodar. Nered, ki je vladal glede tega vprašanja izza prevrata, je dal povod za stalne pritožbe in na naših zborih so se konstantno slišali glasovi po definitivni ureditvi odpiralnega in zapiralnega časa. Nezdruve razmere, ki so nastale vsled nereda pri odpiranju in zapiranju lokalov, so bile v veliko škodo trgovskemu in obrtnemu gospodarju in zato smo vsi odkrito pozdravili namero ministrstva,

da se že enkrat definitivno uredi to vprašanje.

Ureditev je sicer prišla, vendar pa je taka, da jo moramo odločno odkloniti. Ne samo, da je ministrska uredba znatno skrajšala v posameznih strokah doslej običajni delovni čas, vsebujejo razen tega izvršilne naredbe velikih županov še omejitve, ki so v veliko škodo domači trgovini in obrti. Nikdo nam ne more odrekati dobre volje in želje po uvedbi točnosti in reda vsepovsod, vendar se od nas ne sme zahtevati absurdnosti, ne sme se zahtevati, da bomo sami zadržali zanjko, ki se nam je vrgla okoli vratu!

Kakor je vsaka stvar, ki ne sloni na trdnih tleh in nima realne baze, obsojena na propast, tako se mora umakniti tudi ta ureditev, ki je v absolutnem nasprotju s potrebami praktičnega življenja in v težko škodo nacionalnemu gospodarstvu. Uredba se je začela že krhati. Ministrstvo za socialno politiko je bilo primorano kmalu po njeni razglasitvi izvršiti neke izpremembe in dopolnitve, ki so uzakonile posebne izjemne mere za nekatere pokrajine v državi. V tem se položaj ni poboljšal, ampak še bolj poostiril. Zahteve po temeljiti reviziji postajajo vedno bolj glasne in kdor pozna naš gospodarski položaj, jim ne more odrekati utemeljenosti in upravičenosti. Upamo, da bo pri ljudeh, ki imajo usodo teh določil v rokah, vendar zmagala treznost in smotrenost, zato smo trdno prepričani, da borba naših trgovskih in obrtniških organizacij ne bo brezuspešna!

Trgovina na obroke in štednja.

Kupovanje na obroke (rate) je bolezen in potrebno se nam zdi spregovoriti danes tudi o tej bolezni, ki se je zadnje čase med nami precej razpasla in ki zavaja ljudi k potratnosti in nezmisljenemu gospodarjenju. Navidezno ugodni pogoji, ki omogočujejo raztegniti plačevanje na dolgo, so kaj sijajna vaba posebno za lahkomišelnih ljudi. Oglejmo si bližje ta način trgovanja. Za prodajanje na obroke je potrebno, da razpolaga trgovec z ogromnim kapitalom, ali pa si mora sam pridobiti velike in dolgoročne kredite pri dobaviteljih. Taki krediti so dragi in drag mora biti zato tudi blago, koje se oddaja na obroke. To gre lahko do 100 do 150% nad navadno ceno.

Predstavlja si moramo, da so visoke tako obresti kapitala, kakor tudi obratni stroški. Propagandni aparat takega podjetja je drag že radi tega, ker bazira vsa trgovina na intenzivni obdelavi trga. Ta pa se vrši s številom agentov in prodajalcev, kateri potujejo z blagom od hiše do hiše ter vsiljujejo svojo robo. Stroški, ki nastanejo pri taki razprodaji, znašajo okrog 50 do 70% vrednosti blaga, a tu ni še niti vračunan riziko s strani onih, ki sploh ne plačajo, in ta znaša navadno od 15 do 20%. Dobiček trgovca in kritje obresti znaša spet kakih 15 do 20%. Odstotek se navadno viša v razmerju z lahkomišelnostjo ljudi, kateri kupujejo.

Namesto, da bi plačeval obroke na teden, spravi denar in ko ga je dovolj

za potrebno obleko, pojdi k svojemu trgovcu in on te bo postregel z dobrim blagom in poceni. Dejstvo samo, da ti prinese trgovec pri nakupu na obroke blago domov ter da pride sam po denar, ne predstavlja že dobička. Vedi, da plačaš to ugodnost jako drago in velikokrat dobiš za to tudi slabo blago.

Seveda so tudi tu izjeme, kajti vsi trgovci na obroke niso enako dragi, toda sistem ni racionalen in radi tega ni pravi. Zavaja ljudi k potratnosti in jih kvari in kljub vsem zapeljivim prednostim, ki jih nudi ta način trgovine, pa so le redki primeri, ki bi se dali opravičiti. In to že iz enostavnega razloga, ker je sistem na obroke neekonomičen in radi tega nezdruv.

Torej bodimo previdni tudi tu. Danes je vse na obroke in agentov mnogo, ki zablajajo. Neki trgovec na obroke mi je rekel: »Čim večja je kriza, tem več prodam«. To pa pomeni — po domače povedano — čim večja je kriza, tem dražje mora plačevati svoje potrebščine oni, ki ni previden. Varčujmo torej tudi tu, ker tudi tu se varčuje in še mnogo!

PRODUKCIJA ŽELEZA V JUGOSLAVIJI L. 1927.

Po uradnih podatkih iz Beograda so obratovali lani od 28 rudnikov železne rude samo trije rudniki. Delavcev je bilo 816. Rudniki so dali 350.330 ton železne rude v vrednosti 51 milijonov dinarjev. Od te množine je bilo predelanih doma samo 41.342 ton, vse drugo v inozemstvu. Produkcija surovega železa je znašala 22.651 ton v vrednosti 28.700.000 dinarjev.

Izvoz našega vina na Češkoslovaško.

Naš konzulat v Bratislavi opozarja vse naše uvoznike vina na Češkoslovaško, da se pogosto dogaja, da pošiljajo izvozniki naše vino na Češkoslovaško brez potrdila o izvoru, izdane od poljedelskega inspektorata dotične oblasti, vsled česar plačajo (ker nimajo izvornega potrdila) dvojno carino. Češkoslovaške carinarnice ne priznavajo konzularnih izvornih potrdil, temveč zahtevajo originalno potrdilo naših poljedelskih inspektorjev. Le v skrajnem slučaju se zadovoljujejo z izvornim izpričevalom pristojnih trgovskih zbornic. Češkoslovaške carinarnice pobirajo pri

uvozu našega vina po 2-10 Kč carine na liter vina, ako je pošiljka opremljena z izvornim izpričevalom pristojnega poljedelskega inspektorata. Brez tega izpričevala znaša carina dvojno izmero, to je po 4-20 Kč za en liter. Razen carine se pri uvozu našega vina na Češkoslovaško pobira še trošarinska naklada in trošarina, ako vino uvozi in konsumira v večjih krajih in mestih Češkoslovaške, ki imajo pravico, da pobirajo trošarinsko naklado. Ta naklada je v različnih krajih različna. Tako se pobira za vino, uvoženo, na primer v Bratislavo: 2-10 Kč carine, —80 Kč trošarinske naklade in —40 Kč trošarine, skupaj torej 3-30 Kč.

* * *

Danes otvoritev XI. veleseljmske prireditve in velike jubilejne kmetijske razstave.

Pridelek v Jugoslaviji.

Letošnji pšenični pridelek je brez dvoma zelo dober in daleko prekaša povprečnost let 1920 do 1927, ki je znašala 15.800.000 met. stotov. Zagrebški krogi pravijo, da bo dal letošnji pšenični pridelek morda 24 milijonov met. stotov. Še više gre cenitev poljedelskega ministrstva, ki govori o 28.400.000 stotih; pridelek ječmena navaja ministrstvo s 4.400.000 stoti, rži z 2-7, ovsa s 3-8 mil. stoti. Pri primerjanju s prejšnjimi leti je najbolje, da vzamemo leto 1926, ki je bilo glede pšenice od vseh let med 1920 in 1926 najboljšo. Leta 1926 so izvozili 3.700.000 ton žitaric v vrednosti 911 mil. dinarjev; od tega je prišlo na pšenico 2-9 mil. stotov za 846 mil. dinarjev ali 92 odstotkov vsega izvoza. Če vzamemo za povprečni pridelek na 1 ha 12 met. stotov, ki jih pridelajo na vzornih kmetijah v Vojvodini, in če rečemo, da se je s pšenico posejana zemlja od l. 1926 do l. 1928 pomnožila za ca. 200.000 ha na ca. 2 mil. ha, pridemo na 24 milijonov ha. To pomeni napram letu 1926 30-odstotni povešek. Zato pravijo nekateri, da so številke poljedelskega ministrstva nekoliko previsoke. Vzemimo torej za bazo rekordni pridelek 24 mil. met. stotov in recimo, da porabimo za domačo potrebo 13 milijonov stotov (na prebivalca ca. 100 kg) in da damo za semensko žito na stran 3 mil. stotov, skupaj 16 mil. stotov, potem ostane za izvoz 8 milijonov stotov pšenice, skoraj trojna množina leta 1926. Neugodni položaj koruze — dvomljivo je, če bo mogla kriti Jugoslavija lastno potrebo — bo pa kmete prisilil, da bodo del pšenice porabili za hrano in za krmo; to tembolj, ker so cene pšenice tako padle, da notirajo od konca julija naprej pod koruznimi cenami. Na izvoz koruze torej nikakor ni mogoče misliti, in tudi izvoz pšenice vsled nizkih cen na svetovnem trgu kot činitelj trgovske bilance ne bo prišel posebno v poštev. V najboljšem slučaju računijo z izvozom žitaric v vrednosti 1000 milijonov dinarjev proti 911 milijonom v letu 1926. Poleg koruze so vsled hude letošnje vročine trpeli tudi sočivni sadeži, dalje slive in drugo sadje ter krma. Letošnji pridelek bo sicer boljši kot lanski, ki je bil izrečno slab, a ne bo prekoračil srednjedobre letine. Veliko pomanjkanje koruze se bo javilo v znižanem eksportu prašičev za maso, za kateri eksport bi bili pogoji sicer kar najbolj ugodni. V eksportu prašičev za maso nima Jugoslavija nobenega resnejšega konkurenta, odkar so v zadnjih štirih letih Zedinjene države in Ogrska stopili v ozadje. Poljska vodi samo na trgu prašičev, ki dajejo meso in je mogla vsled zelo dobrega koruznega pridelka v letu 1925 dvigniti svoj izvoz od 70.000 kosov v letu 1925 na 298.000 kosov v letu 1926 in na 421 tisoč kosov v letu 1927. Večina gre v Avstrijo.

GOSKODARSKI POLOŽAJ AMERIKE.

V zadnjem času iz Newyorka prihajajoča poročila pravijo, da smatrajo v ameriških gospodarskih krogih sedanji gospodarski položaj in zlasti izgleda za bodoče mesece kljub malo zadovoljivemu kreditnemu položaju za dosti ugoden. Zadnje mesečno poročilo newyorške National City Bank opozarja na počasni pričenjajoči poživljenje konjunktura. V istem smislu se izjavlja sedaj National Bank of Commerce. Pravkar predloženo mesečno poročilo te banke pravi, da se je splošni gospodarski položaj v zadnjih mesecih ugodno razvijal in da so izgledi letine nad vse pričakovane dobri. Izgledi za sedaj se pričenjajoče mesečno kupčijo so ugodni. Edini neugodni činitelj je razmeroma visoka obrestna mera, in nastane vprašanje, če bosta mogli trgovina in industrija nastopivšo podraženje kreditov trajno prenesti. Doslej pač še ni čutili nobenih posledic podraženja kreditov in se povpraševanje gospodarstva po kreditih kljub visoki obrestni meri še ni zmanjšalo.

Koliko izvažata naša industrija?

Centrala industrijskih korporacij v Beogradu je zbrala statistične podatke izvoza industrijskih produktov in ugotovila razmerje izvoza teh produktov napram celokupnemu našemu izvozu. Končne statistične številke nam nudijo sledečo interesantno sliko:

Leto	Skupni izvoz		Izvoz industrijskih proizvodov		Odnos v % vrednosti
	vagoni	mil. dinarji	vagoni	mil. dinarji	
1922	221.388	3.691.1	159.481	1.901.6	51.5
1923	302.591	8.048.8	218.181	3.966.7	49.2
1924	391.570	9.538.7	321.398	4.953.9	51.8
1925	439.846	8.904.5	281.522	3.824.5	42.9
1926	488.471	7.818.2	331.977	3.076.2	39.3
1927	425.145	6.400.1	337.675	3.265.9	54.1

NOVI GENERALNI DIREKTOR ZA DAVKE.

Na mesto generalnega direktorja za davke, ki je od imenovanja g. Letice za državnega podtajnika v finančnem ministru izpraznjeno, pride po poročilih zagrebških listov finančni ravnatelj Poič iz Osijeka, ki je preje služboval pri delegaciji ministrstva financ v Zagrebu. Zagrebški »Morgenblatt« pozdravlja to imenovanje, kjer je novi generalni direktor eden najboljših uradnikov naše davčne službe. Simpatije, s katerimi se pozdravlja imenovanje novega generalnega direktorja, nas upravičujejo, da tudi slovenski gospodarski krogi izražajo svoje zadoščenje, da je važno mesto generalnega direktorja davkov prišlo v roke moži, ki po dolgoletni praksi iz lastnega opazovanja pozna naše davčne težave in bo brez dvoma pripomogel k izenačenju davčne administracije in prakse, ki je predpogoj, da bo novi zakon o neposrednih davkih izpolnil upe, ki so se nanj stavili. Enoten zakon brez enotne prakse za nas nima praktičnega pomena, kajti le pri enotni praksi smemo upati, da se bodo neposredni davki, ki so specijelno za trgovino, obrt in industrijo v novem zakonu odločno previsoko določeni, v doglednem času znižali.

AMERISKA ČEVLJARSKA INDUSTRIJA PROTI EVROPSKEMU IMPORTU.

Čeprav import čevljev v Zedinjene države ameriški čevljarški industriji prav nič ne škoduje, se čuti ta industrija po rastočem evropskem uvozu čevljev ogoženo in skuša doseči uvožno zaščitno carino. Zveza čevljarških industrijev je imenovala posebno komisijo, ki se bo posvetovala o skupni akciji ameriške čevljarške industrije proti evropskemu importu. Vprašanje zaščitne carine bodo obravnavali nato na bodočem kongresu.

Premog, drva, koks, kovaški premog in oglje »ILIRIJA«

Vilharjeva cesta (za Glavnim kol.), Kralja Petra trg 8, Miklošičeva c. 4
Telefon št. 2820.

Ljubljanska borza.

Tečaj 31. avgusta 1928	Povpraševanje Dln	Ponudbe Dln
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22.8150
Berlin 1 M	13.5430	13.5730
Bruselj 1 belga	—	7.9124
Budimpešta 1 pengö	9.9086	9.9386
Curich 100 fr.	1094.10	1097.10
Dunaj 1 šiling	8.0070	8.0370
London 1 funt	—	276.18
Newyork 1 dolar	56.81	57.01
Paris 100 fr.	—	222.24
Praga 100 kron	168.27	169.07
Trst 100 lir	296.95	298.95

Pomanjkanje krme v Srednji Evropi.

Neugodni položaj krmilnih sredstev, zlasti koruznega pridelka, je v donavskih državah predmet živahne pozornosti. Čeprav se more primanjkljaj kriti z dovozom laplatske koruze — iz Argentine in Uruguaya —, nastane za posamezne države vendarle velika narodnogospodarska škoda. Vlade se trudijo, zlasti v Srednji in jugovzhodni Evropi, da bi z uvedbo izvozne carine in z importom koruze odpomogle pomanjkanju krmil. Na Ogrskem so pogajanja o odpravi uvozne koruzne carine v ospredju zanimanja, a vlada jih dementira. V Rumuniji so mnenja, da je domača potreba krita, a uradno poročilo ugotavlja, da je ca. 22% koruzne kulture uničenih in da bodo morali kmetje, ki nimajo zadostnih zalog starega pridelka, izenačiti zgubo s pšenično moko. Da bo isto potrebno tudi v Jugoslaviji, smo govorili v članku o jugoslovanskem pridelku. Po zadnjih cenitvah o rumunskem koruznem pridelku je sledeče ugotovljeno: 22% je izgubljenih, 38% je srednjedobrih, 40% je dobrih ali boljših kot dobrih. Težko bo kaj preostalo za izvoz. Tudi na Češkoslovaškem pričakujejo izvozno prepoved za krmila. Časopisi pišejo, da je vsled neugodnega pridelka na Poljskem tudi tam v kratkem pričakovati izvozne prepovedi za oves. Na Dunaju bodo eventualni manko krili z nakupom argentinske koruze. Ponudbe iz donavskih dežel sedaj še ni nobene. Seveda krmilne cene spričo vsega tega zelo rastejo. Dočim je bila na primer v Češkoslovaški cena melase prej 36 Kč, znaša sedaj že nad 100 Kč, je poskočila torej za ca. 200%. Isto je pri pesi itd. Vseeno je pa konsum oprezen, ker cene na prekomorskih trgih vsak dan padajo.

Poštno-čekovna služba.

Kritične in primerjalne črtice.

Ustrojstvo našega poštno-čkovnega zavoda je posnetek prejšnjega avstrijskega sistema, v osnovi prav dobra uvedba, dokler ne primerjamo to našo inštitucijo s sličnimi zavodi v drugih državah, katerim je sicer služila dunajska poštna hranilnica za vzpodbudo, ampak preustrojile so si ta denarno-prometni zavod po načelih večje gospodarske izrabe in vidikih trgovskih potreb. Osnutek nemškega čkovnega urada predvideva odstranitev vsega, kar bi moralo zavirati trgovski in gospodarski razvoj sploh.

Angleški sistem, ki predvsem favorizira breznočani promet, je povsem na drugih načelih zgrajen ter se tu ne da primerjati.

Centralni urad nemškega čkovnega zavoda vodi samo osrednjo upravo, vse posle denarno - prometnega značaja opravljajo njegove podružnice pri državnih poštah. Pošte so ob enem poslovalnice, ki vodijo račune za udeležene stranke ter izvršujejo tozadevna denarna naročila.

Podružnice poštno-čkovnega urada se ustanovijo samo pri poštah večjega prometnega obsega in kjer to gospodarski, trgovski in industrijski oziri zahtevajo. Priglašeni strankam se odpravi pri pristojni podružnici čkovni račun, v katerem se izkazujejo vsa vplačila in izplačila po nalogu računovodnika. Vsak udeleženec čkovnega prometa uživa udobnost, da lahko brez zamudnih pošt-nih zvez do centrale vsak čas razpolaga z dobroimetjem ter je vedno na tekočem glede svojega računskega stanja.

Pri nas preteče v najugodnejšem slučaju tri dni, predno se dostavi čkovni dobropis, in ravno tako dolgo traja naročeno izplačilo. Navadno pa rabi poslovni tek nekaj več časa.

Škoda izgubljenih obresti, ki bi se dala v številkah statistično ugotoviti, gotovo bi ne bila neznatna.

Naravno, da se pri nas država ne bo zavzemala za širšo decentralizacijo kakor jo imamo dosedaj v štirih podružnicah, ker ji ostane na izgubljenih obrestih strank prav čeden dobiček v lastni blagajni. Ampak širokogruden problem nemškega zavoda računa z interesi prizadetega občinstva in to je tudi jedro naše razprave.

Posebnih čkovnih položnic v Nemčiji nimajo, vsak računovodnik objavi na običajen način številko in poslovalnico svojim strankam. Pri vplačilih se stranka poslužuje navadnih pošt-nih nakaznic, ki stoje občinstvu za dobavno ceno kot golice na razpolago. Na nakaznico se kot naslov zapiše številko računa in ime podružnice. Pristojbine za te nakaznice so polovične ter se zaračunajo pri vplačilu; računovodniku se ne računa nobena pristojbina. Nakaznica se odpravi rednim potom na dotično poslovalnico, ki jo vknjiži ter z odrezkom obvesti naslovnika. Računovodniki si navadno puste nakaznice s primernimi znaki natiskati ter jih strankam razdele. Za likvidacijo dobroimetja služijo čkovni obrazci, ki se honorirajo pri poslovalnici za daljna nakazila ali izplačilo v gotovini.

Kdor pozna naš komplicirani zaračunalni mehanizem v čkovnem prometu na poštah, se ne more načuditi priprostemu načinu, po katerem se vrši ta služba po vseh državnih poštah v Nemčiji. Ena vrsta vplačilnih dokumentov, enostaven zapisnik, pregled in kontrola seveda priprosta, manipulacija nagla in točna. Naša komplikacija pri vknjižbi vplačil se iz stvarnih razlogov ne da zagovarjati, pač pa se potrazi dosti dela, tiskovin, časa in nastanejo povodi nerodnih pomot. Vplačila po poštno-čkovni položnici se v bistvu nič ne razločujejo od nakazil po nakaznici, pri prvih je naslovnik čkovni zavod, pri drugih pa neposredno prejemnik denarja.

Po primerjalnih študijah nemškega in avstrijskega sistema z upoštevanjem naših posebnih razmer bi se dal čkovni promet v našem pošt-nem zavodu po sledečih smernicah reorganizirati. Pri poštah v krajih z nad 5000 prebivalcev se osnujejo poslovalnice za čkovni promet, tem so dodeljeni računovodniki primerne okolice. Denarnotehnična in računska služba se vrši v kolikor mogoče enostavni obliki brez pomnožitve osebja in razširitev prostorov.

Vplačila na čkovni račun sprejemajo vse pošte v državi, vknjižijo jih sporedno s pošt-nimi nakaznicami. Pred odpravo čkovnih položnic jih pošte porazdele po poslovalnicah ter napravijo za vsako poslovalnico, za katero je isti dan kaj vplačano, spisek, ki ga priložijo položnicam ter v ovitku pošljejo dotičnim poštam-poslovalnicam, ki po pregledu napravijo dobropis računovodniku. — Spiski predstavljajo za kontrolo izplačilne dokumente pošt-nakazniške službe. Prezenterani čeki se honorirajo samo pri pristojni poslovalnici, ki znesek od računa odpiše; ček pa zaračuna kot gotovino. Neposreden učinek te presnove bo prejšnja razširitev čkovnega prometa, breznočani promet se dvigne, pošta si prihrani mnogo poslov z dostavo denarja in likvidnost plačil se pospeši.

Tudi glede pristojbin bi se priporočal nemški vzorec. Vplačila so prosta vseh pristojbin razven vrednosti golice; samo izplačilna naročila se taksirajo po znižani lestvici pošt-nih nakaznic. Čkovne poslovalnice vodijo za priključene računovodnike evidenco za vse došle nakazilne dokumente, torej odpade za te izplačevanje nakaznic v gotovini; isto se vrši s prezentacijo čeka pri poštni blagajni.

Pri sedanjem ustrojstvu uživajo samo stranke na sedežih podružnic čkovnega zavoda, torej v štirih mestih države, udobnosti, da neposredno lahko dvigne svojo čkovno dobroimetja, vsi drugi računovodniki pa so v tem oziru odvisni od prometnih zvez.

Kot poseben zavod nima čkovni urad nobenega pomena. Vse posle opravlja pošta, tehnična evidenca kont, porazdeljena na poslovalnice, bi ne zahtevala posebnega osebja in kompliciranega administrativnega aparata, učinek, seveda iz širšega gospodarskega vidika presojen, bi bil mnogo večji, ker bi postala ustanova popularna, kakor je to v Nemčiji.

Za vplačila po pošti ni treba več prinesiti seboj gotovega denarja. Ček na skupno vsoto se pri blagajni pošte honorira za gotovino, brez večkratnega štetja in drugih s tem opraviлом običajno zvezanih neprilik. Zadostuje celo, če oddaš pod ovitkom vplačilne dokumente s krilnim čekom na pošto; prihodnji dan se ti dostavijo potrdila. — Vse to po-

meni prihranek na času in poenostavljenje denarnega prometa na korist strank in zavoda.

Izmed vseh sistemov je brezdvomno nemško ustrojstvo poštne-čekovne službe še najboljša, ustreza najbolj potrebam trgovstva in gospodarstva sploh in bi tudi našim razmeram najbolj ugajalo. Centralizirana bi naj ostala služba za inozemske računovodstvene, ker ta že zahteva nekake bančno-tehnične posle. Iz istega vzroka so te stranke tudi v Nemčiji priključene poštne-čekovnemu uradu v Berlinu.

Vprašanje obrestovanja je podrejena-ga značaja. Nemčija čekovna dobroimetja sploh ne obrestuje. Zato pa se ne računajo manipulacijske pristojbine ter so ostale takse jako znižane, tiskovine celo brezplačne. Sicer pa itak nikdo ne uporablja čekovnega zavoda kot hranilnico, — ampak kot denarno-prometno podjetje. Temu namenu morajo biti tudi podrejeni vsi finančno-politični premisleki.

Ne škodovalo bi, če bi naši strokovnjaki podrobneje proučili to vprašanje, ki je tako velike narodno-gospodarske važnosti.

K. Tiefengruber.

Trgovina.

Konkurzov in prisilnih poravnjav na Ogrskem je bilo v juliju 144, v juniju 191.

Zunanja trgovina Avstrije. V juliju se je obseg avstrijske zunanje trgovine precej skrčil. Uvoz je znašal 245,6 mil. šilingov proti prvopolletni mesečni povprečnosti 260 mil., izvoz pa 164,5 proti 182 milijonom. Julijska pasivnost je znašala 81.100.000 šil. A v primeri z julijem leta 1927 so letošnje julijske številke višje, tako pri uvozu kot pri izvozu. Tudi če vzamemo prvih sedem mesecev skupaj, izkazuje zunanja trgovina večje številke kot lani. Največ julijskega uvoza in izvoza pride na Nemčijo, 50 in 30,6 mil. šil.; Jugoslavija je prodala v Avstrijo v juliju za 9.100.000 šil., kupila je pa v Avstriji za 11.500.000 šilingov.

Tržaško pristanišče izkazuje za prvih sedem mesecev tekočega leta 28 mil. 600.000 met. stotov uvoženega in izvoženega blaga (lani 28.100.000 met. stotov).

Nemška trgovinska bilanca za julij kaže za 268 milijonov mark več uvoza kot izvoza; v juniju je bilo uvoza za 215 milijonov več.

Zunanja trgovina Ogrske. Uvoz v juliju je znašal 85,8 mil. pengö, izvoz 57,5, bilanca je bila torej z 28,3 mil. pengö visoko pasivna. V prvih sedmih letošnjih mesecih je znašala vrednost uvoza 652,4 mil. pengö, vrednost izvoza 425,4 mil., tako da rezultira velika pasivnost 227 mil. pengö. V istih lanskim mesecih je znašala pasivnost 205 mil. pengö. V juliju se je najbolj dvignil import surovega in predelanega lesa, surovega bombaža in petroleja ter eksport svežega sadja, strojev in aparatov in železnih polfabrikatov.

Industrija.

Avstrijska industrija dežnikov toži nad slabo domačo prodajo; posledica lepega letošnjega vremena. Eksport je bil boljši. Trudijo se, da bi z živahno propagando poživili kupčijo doma in v inozemstvu; velika ovira je carina.

Lastniki ruskih petrolejskih vreleev. Teagle, predsednik Standard Oil, se bo pogajal v Evropi tudi o odškodnini za prejšnje lastnike ruskih petrolejskih vreleev. Njih zahteve znašajo 700 milijonov dolarjev, vendar pa ta vsota ne pride v poštev. Zadnji poravnalni predlog, ki ima nekaj upanja za sprejem, gre na to, da bodo vplačale inozemske tvrdke 5 odstotkov svojih ruskih skupičkov v poseben sklad, iz katerega se bodo krile zahteve prejšnjih lastnikov. Rusi so prejšnje lastnike kratkomalo razlastili in so petrolej na svojo roko prodajali. Največ ga je kupila Standard Oil in ga je prodajala naprej, celo v Indijo. Tu je lahko uspešno tekmovala z družbo Shell, ker je bil ruski petrolej zelo poceni. Veliko so govorili tedaj o »ukradenem petroleju«. Sedaj je treba krivice nekoliko popraviti.

Denarstvo.

Velika nova španska banka. Z delniško glavnico 150 milijonov peset (1425 milijonov dinarjev!) so ustanovili v Madridu Špansko banko za zunanjo trgovino in eksportno zavarovanje. Dve tretjini glavnice bodo dali španski denarni zavodi, ostanek bo prišel pozneje v inozemstvu v podpis. Nova banka bo poslovala v najožjem sodelovanju s Špansko banko in hoče pospeševati gospodarski položaj Španije v inozemstvu.

Švedski delniški tečaj. V prvi letošnji polovici je poskočila tečajna vrednost delnic vodilnih industrijskih in bančnih podjetij Švedske na borzi v Stockholmu za 508 milijonov švedskih kron. Ta rezultat je tem pomembnejši, ker so delavski konflikti otežkočali delovanje važnih industrijskih podjetij. Od dviga tečaja je prišla polovica na hausse Kreugerjevih delnic.

PO SVETU.

Belgijsko-luksemburška gospodarska zveza je izvozila v prvem letošnjem polletju 2.240.000 ton železa in železnega blaga, lani v istem času 2.270.000 ton. Izvoz v Anglijo je padel od 781.000 na 511.800 ton.

Koncentracijsko gibanje belgijskih bank se nadaljuje. Pod vodstvom Société Générale Belgique je sedaj večja koncentracija pred neposredno realizacijo. S tem v zvezi so racionalizacijska stremeljenja iste družbe, tičočna se železne in premogovne industrije.

Rodopska kovinska družba se imenuje podjetje, ki so ga ustanovili v Sofiji ob nemški udeležbi in kojega namen je izkoriščanje svinčenih, cinkovih in bakrenih nahajališč v Rodopskem gorovju. Tehniška oprema je poverjena tvrdki Krupp v Essenu.

Za generalnega ravnatelja novih Harrimanovih gornješleskih podjetij je določen sedanjí generalni ravnatelj Dieselove d. d. Amerikanec Brooks, eventualno tudi bivši poljski trgovski minister Gliwic.

Rumunski bankovei po 500 lejev stare emisije iz l. 1916 bodo sprejeti v znamenjavo samo še do 1. januarja 1929.

Harriman na Poljskem. Vemo že, da se Harrimanova skupina zanima za poljske kovinske tovarne. Te tovarne so zelo dobro zaposlene. Zaposlenost Združenih tovarn Kraljevih in Lavra označajo sedaj za tako dobro, da ne morejo tovarne izvršiti naročil ob normalnih dobavnih rokih. Prodaja bo dosegla v letošnjem letu 170 do 180 milijonov zlatov, dočim je znašala lani 150 milijonov zlatov.

Največje tri italijanske plovne družbe Lloyd Sabauda, Cosulich in Navigazione Generale Italiana, so za prekoatlantsko plovo sklenile interesno skupnost. Potniški promet se razdeli enakomerno na vse tri družbe. Za leto 1929 se bo promet v Severno in v Južno Ameriko tako uredil, da bo šlo vsak mesec 12 ladij preko oceana.

Avstrija je uvozila v juliju za 245,6 mil. šilingov blaga, eksport je znašal 164,5 milijona, pasivnost 81,1 mil. šil.

Hoover je kot predsedniški kandidat odložil mesto ameriškega državnega tajnika za trgovino; na njegovo mesto je imenoval Coolidge Williama Whitinga.

Francoski proračun za leto 1929 je kazal za 6 milijard frankov več izdatkov kot dohodkov. Poincaré je proračun pregledal in je tako energično črtal, da je ostala samo še ena milijarda deficita. To milijardo bodo pokrili iz dohodkov Dawesovega načrta, ki so bili doslej izrecno rezervirani za odplačilo državnih dolgov.

Trajno in koristno, primerno darilo so šivalni stroji in kolesa

znamke

»GRITZNER« in »ADLER«

v raznih opre mah. — Edino le pri Josip Petelincu, Ljubljana blizu Prešernovega spomenika ob vodi

Oglejte si razstavo brez obveznosti nakupa.

Tudi na obroke. — Večletna garancija. — Pouk v vezenju brezplačen.

Ljubljana v jeseni.

Otroške igračke kmečkih otrok bodo zanimiva posebnost na pokrajinski razstavi v Ljubljani od 1. do 10. septembra na Ljubljanskem velesejmu. Naše podeželsko učiteljstvo razstavi izdelke kmečkih otrok. Izdelki bodo na prodaj. Na deželi se skrivajo včasih zelo spretni obrtniški talenti. Zato opozarjamo tudi obrtništvu na to posebnost razstave.

Otvoritev pokrajinske razstave »Ljubljana v jeseni« in Jubilejne kmetijske razstave v proslavo 160-letnega jubileja Kmetijske družbe za Slovenijo se vrši v soboto, dne 1. septembra ob pol 10. uri predpoldne. Blagajne se odpro ob pol 11. uri predpoldne, tako da je obisk razstave omogočen že dopoldne. Vinski oddelek in mali prater je dostopen tudi po 6. uri zvečer proti malenkostni vstopnini 3 Din, ob nedeljah in praznikih 4 Din.

Letošnja Jubilejna kmetijska razstava. Ugodni uspehi, ki so jih dosedaj dosegle jesenske kmetijske razstave, so dali upravi velesejma, Kmetijski družbi za Slovenijo in merodajnim gospodarskim organizacijam nadaljno pobudo za prirejanje takih razstav, ki so poklicane, da pomagajo našemu kmetijstvu do novih uspehov. Letošnja razstava, ki se bo vršila od 1. do 10. septembra v Ljubljani na velesejmu, bo posebno obsežna in impozantna, saj se priredi v proslavo 160-letnega jubileja Kmetijske družbe za Slovenijo. Važen namen zasleduje razstava s tem, da se producenti z ogledovanjem in primerjanjem dotičnih pridelkov navdušujejo za izboljšanje dosedanjih uspehov.

Vinarstvo in kletarstvo bo na letošnji Jubilejni kmetijski razstavi na polno prišlo na svoj račun. Razstavljena bodo najboljša sortna vina, poleg tega pa tudi razni kletarski aparati in pripomočki za čiščenje vina, za merjenje sladkorja, al-

kohola in kisline v moštu in vinu, naprave za žveplanje sodov. Dalje razne grozdne stiskalnice, mreže za rebljanje, kipne vehe, sterilizatorji za ohranjenje zdravega vina itd. Vsak naš vinogradnik in kletar ima torej vzroka dovolj, da si ogleda razstavo, ki se vrši od 1. do 10. septembra 1928.

Pouk in razvedrilo bo nudila na jesenskem velesejmu v Ljubljani razstava živali društva ZOO. Razstavljenih bo nad 100 ptičev, vse domače kače, žabe, pupki in ribe. Nad 30 akvarijev z eksotičnimi ribami bo dvignilo zanimivost te razstave.

Veterinarska razstava. Oddelek kmetijske razstave v jeseni letošnjega leta v Ljubljani bo tudi »Živinozdravstvo in podkovstvo«. Obsegal bode strokovno literaturo slovenskega jezika v pregledu po pisateljih oziroma prevajalcih in letnicah tiska ter tudi knjige in brošure, tabele in drugo. Potem veterinarsko policijo s slikami, modeli, statistiko itd. Nadaljna skupina je veterinarska sanitarna policija, zadevajoč javne klavnice, posebno najmodernejšo mestno klavnico v Ljubljani, mesogledstvo, tržno nadzorstvo, veterinarske zdravstvene naprave in dr. Posebna bo izložba državnega veterinarskega bakteriološkega zavoda v Ljubljani, kjer bodo razstavljene patološki preparati in objekti, posebno živalskih kužnih bolezni, instrumentarij zavoda in dr. Tako isto izloži oblasna podkovska šola v Ljubljani svoje podkovske izdelke, učila, preparate, slike itd. Obče znana tvrdka »Chemotechnica« v Ljubljani priključi v tem oddelku svoje veterinarske zdravilne in razkuževalne predmete. Konečno se bodo v skupini »Prva pomoč« razstavile tozadevne knjige, instrumentarij, zdravila itd. na ogled.

Delnice družbe Montecatini v Milanu bodo vpeljane na amsterdamski borzi v zneskih po 1000 lir.

82 odstotkov kubanskih pridelovalcev sladkorja je vložilo na predsednika Machada prošnjo, naj opusti pridelovalne omejitve za bodočo sladkorno kampanjo.

Mestna občina ljubljanska je sklenila v Angliji investicijsko posojilo v znesku 65.000 angl. funtov. Emisijski tečaj 90, obrestovanje 6-odstotno, jamstvo mestne realitete.

Preddela za ustanovitev Nemške Centralne industrijske banke, ki bo imela delniško glavnico 20 milijonov mark, so skoraj zaključena. Obligacije nove banke, ki bodo izdane skupno z rezervami do desetkratne množine delniške glavnice, bodo prevzeli German Trust, Blair Co, Equitable Trust in banka Halsey-Stuart.

Bombaževa industrija v Lodžu je zaposlovala v juliju 51.000 delavcev, volnena industrija pa 19.000.

Novo emisijsko banko za poljsko poljedelstvo bo ustanovilo poljsko finančno ministrstvo skupaj s pariškim zastopstvom ameriškega Bankers Trusta. Zavod bo razpolagal z delniško glavnico 25 mil. zlatov in bo posredoval inozemska posojila.

Poenotenje nemških in češkoslovaških kondicij se pripravlja. Po neuspehu tržaških pogajanj za doseg enotnih srednjeevropskih bombaževih kondicij, o kojih pogajanjih smo že poročali, se bavijo nemške in češkoslovaške bombaževe predilnice z mislijo, da bi napravile enotno fronto proti francoski in belgijski tekstilni industriji ter v ta namen poenotile seveda tudi medsebojne kondicije.

Avtomobilna tovarna Adam Opel se bo spremenila v delniško družbo, a ta družba bo čisto družinska. Višina delniške glavnice je določena s 50 milijoni mark.

Bilanca British Celanese Ltd v Londonu izkazuje 1.600.000 funtov bruto-dohodkov in 800.000 funtov čistega dobička. Celanese je znano veliko podjetje za izdelovanje umetne svile.

Največja pošiljatev srebra, ki je prišla po vojski iz Amerike v Evropo, je pred par tedni dospela v angleško pristanišče Southampton. Obsega 1440 palic, vsaka palica tehta 75 funtov po 453,6 gramov.

Priporočamo

„Kolinsko cikorijo“

domači in dober izdelek!

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Gradbeno odelenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 4. septembra t. l. ponudbe glede dobave 200 komadov hrastovih plohov; do 11. septembra t. l. pa glede dobave 50 kilogramov svinčenih plomb in 90 m jermenov. — Predmetni pogoji so na vpogled pri istem odelenju.

Dobave. Mašinsko odelenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 7. septembra t. l. ponudbe glede dobave 5 primožev, smirkovega prahu in šelaka; do 9. septembra t. l. glede dobave hrastovih desk; do 10. septembra t. l. glede dobave 600 komadov hrastovih stebrov, 2 kopalnih kadi, bakrenih plošč in zakovic. (Pogoji so na vpogled pri istem odelenju.) — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije glede dobave mesa za čas od 1. oktobra 1928 do konca marca 1929: Dne 5. septembra t. l. pri Komandi 25. artilerijskega polka v Petrinji; dne 7. septembra t. l. pri Komandi 26. pešadijskega polka v Sisku; dne 10. septembra t. l. pri Komandi mesta v Bihaču; dne 12. septembra t. l. pri Intendanturi Komande Vrbske divizijske oblasti v Banja Luki in pri Komandi mesta v Gospiću; dne 14. septembra t. l. pri Komandi Otočškega vojnega okruha v Otočacu. — (Pogoji so na vpogled pri omenjenih komandah.) Dne 10. septembra t. l. se bo vršila pri Intendanturi Vrbske divizijske oblasti v Banja Luki ofertalna licitacija glede dobave ovs. (Pogoji so na vpogled pri omenjeni intendanturi.)

Žeblje, vijake, matice

izdeluje

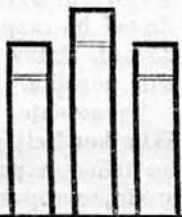
Žebljarska zadruga
Kropa-Kamna gorica

Telefon Podnart 2, postaja Podnart-Kropa

- KNJIGOVEZNICA -
K. T. D.

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

II. NADSTR. NUDI PO IZREDNO NIZKIH CENAH:

 SALDA-KONTE
 ŠTRACE
 JOURNALE
 SOLSKE
 ZVEZKE-MAPE

 ODJEMALNE
 KNJIŽICE
 RISALNE
 BLOKE
 I. T. D.

Veletrgovina

kolonijalne in
špecijske robe
Ivan Jelačin

Ljubljana

 Zaloga
 sveže pražene
 kave, mletih dišav
 in rudninske vode
Točna in solidna
postrežba!

Zahtevajte cenik!

Tovarna perila

„Triglav“

Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 8

nasproti hotela Strukelj

PRIPOROČA

veliko izbero moškega perila po konkurenčnih cenah
izdeluje se tudi po naročilu
 Najboljša so
 še vedno **PUCH-KOLESA**

Solidne cene! Plačljivo tudi na obroke!

IGN. VOK, Ljubljana-Novo mesto

Motvoz
Grosuplje

 domač slovenski izdelek
 Svoji k svojim!

 Tovarna motvoza in vrvarna d. d.
GROSUPLJE pri LJUBLJANI

Edini pristni

malinovec

limonov sok, oranžni sok in sadne

marmelade

priporoča trdka

Srečko Potnik in drug
parna destilacija esenc, eteričnih proizvodov, eterov ter
izdelovanje sadnih sokov in marmelad.

Ljubljana, Metelkova 13 Telefon 2110

Pugel & Rossmann

veletrgovina z vinom

Maribor, Trg svobode 3

R. RANZINGER, LJUBLJANA

Telefon 2060 (RAJKO RANZINGER) Telefon 2060

špedicijsko podjetje, skladišče, carin-
sko posredništvo, prevažanje pohištva

TRG.-IND. D. D.

TISKARNA
MERKUR

Ljubljana

Gregorčičeva ul. 23

se priporoča za tisk
vsakovrstnih tisko-
vin za trgovino, obrt
in industrijo ter za
urade, društva I. t. d.

Lastna

KNJIGOVEZNICA

Telefon 2992

Trgovci, industriji!

TRGOVSKI
LIST
se priporoča za
oglašanje inseratov!
RADIO
AVTO
akumulator-
ske baterije
prima domač
izdelek
VATRA

MARIBOR

Ing. J. & F. Domicelj

MERCINA IN DRUG
TRGOVINA S PAPIRJEM
NA VELIKO
LJUBLJANA
KOLODVORSKA ULICA 3
GLAVNO ZASTOPSTVO
IN SAMOPRODAJA ZA SLOVENIJO
VSEH IZDELKOV TOVARNE
ZA DOKUMENTNI IN KARTNI PAPIR
BRATJE PIATNIK, RADEČE
KUVERTA
Tvornica kuvert in
konfekcija papirja
LJUBLJANA

Vožarski pot št. 1

- DRUŽBA Z O. Z. - Karlovska cesta št. 2

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica števil. 50 (v lastnem poslopiju)

Brzjavke: Kredit Ljubljana 1-1-1 Telefon števil.: 2040, 2457, 2548; Interurban: 2706, 2806

Peterson International Banking Code

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila,
predjmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safedepoziti itd.